

НАЦИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ
на общините в Република България

Nationalno Sdruženje na
Občinite v Republika
Bulgarija

Проект на

Закон за изменение и допълнение
на Закона за местното самоуправление
и местната администрация

Projekt na zakon za
izmenenie i doplnenie
na zakona za mestnoto
samoupravlenie i
mestnata administracija

A 99 - 06014

Проектът е разработен от работна група на Националното сдружение на общините с финансовото съдействие на фондация „Фридрих Еберт“.

Разчитаме всеки от Вас да използва своето влияние и контакти за популяризиране на подготвения от Сдружението законопроект, за приемане на нашите предложения, направени въз основа на богат общински опит!

За улеснение предложението за промени са нанесени върху текста на действащия в момента закон.

ЛЕГЕНДА:

текстове, които се предлага да отпаднат

наклонен шрифт
нови текстове

ЗАКОН

за местното самоуправление и местната администрация

(Обн., ДВ, бр.77 от 17.09.1991 г., в сила от 17.09.1991 г., изм., бр. 24 от 14.03.1995.,
изм. и доп., бр. 49 от 30.05.1995 г., бр. 65 от 21.07.1995 г., изм., бр. 90 от 24.10.1996
г., доп., бр. 122 от 19.12.1997 г., изм., бр. 33 от 24.03.1998 г., бр. 130 от 05.11.1998 г.,
в сила от 5.12.1998 г. и бр.154 от 28.12.1998 г., изм., бр. 1999 г.)

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Този закон урежда обществените отношения, свързани с местното самоуправление и местната администрация.

Чл. 2. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) (1) Територията на Република България се дели на общини и области.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) Съставни административно-териториални единици в общините са кметствата и районите. Те се създават за изпълнение на възложените им със закон или с решение на общинския съвет функции и компетенции.

(3) (Нова - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) В общините се избират общински съвети и кметове на общини.

(4) (Нова - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) В кметствата се избират кметове, а в районите - районни съвети и кметове.

Чл. 3. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) Административно-териториалното устройство на Република България се определя със закон.

Чл. 4. (1) При образуване на нова община изборите за общински съвет се провеждат в 3-месечен срок от решението.

(2) В случаите по ал. 1 областният управител назначава временен кмет, чийто правомощия се прекратяват с избирането на кмет.

Чл. 5. Общината е основна административно-териториална единица, в която се осъществява местното самоуправление.

Чл. 6. (Отм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.)

Чл. 8. (1) (Изм. - ДВ, бр. 24 и 65 от 1995 г.) Столичната община е административно-териториална единица, която има и статут на област. В нея се съчетава самоуправлението на нейното население с провеждането на държавната политика за развитие на столицата.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.)

Чл. 9. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) (1) Общините могат да се сдружават на доброволен принцип за решаване на проблеми и задачи от общ интерес.

(2) (Нова - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) За защитата на своите общи интереси и за поддържане и развитие на местното самоуправление общините могат да създават национално сдружение и регионални сдружения.

(3) (Нова - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) Националното сдружение на общините в Република България:

1. представява и застъпва интересите на общините пред държавните органи;

2. разработва предложения, проекти и становища по нормативни актове за усъвършенстване на нормативната уредба, засягащи дейността на местните власти и ги предоставя на компетентните органи;

3. определя представителите на общините в работни групи, в консултативни съвети и други координиращи органи, създавани към съответните държавни институции;

4. определя състава на делегацията в Конгреса на местните и регионални власти в Европа към Съвета на Европа и представителите на общините в други международни организации на местните власти;

5. осъществява контакти и взаимодействия със сродни организации от други страни;

6. членува в международни организации и сдружения на местните власти;

7. координира международни програми и проекти, подпомагащи дейността на общините;

8. осъществява и други функции, възложени му със закон, определени в учредителния му акт, или делегирани с решения на общинските съвети.

(4) (Нова - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) Правата по ал. 3 се упражняват при условие, че в националното сдружение членуват над две трети от общините в страната.

(5) Министерствата и другите ведомства, вносители на проек-

ти на нормативни актове, засягащи дейността на местните власти ги представят за приемане от компетентните органи, пригужени с писмено и становище на Националното сдружение на общините в Република България.

(6) Държавата и общините подпомагат сдруженията на общините като им предоставят безвъзмездно финансова помощ и имущество, необходими за осъществяване на дейността им.

Глава втора

A 99 - 06014

ОБЩИНА

Чл. 10. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) (1) Територия на общината територията на включените в нея ~~имущества или~~ населени места.

(2) Спорове за землищните граници между населени места се решават от окръжния съд.

Чл. 11. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) (1) Местното самоуправление в общината се изразява в правото на гражданите или на избрани от тях органи, ~~възложено на предоставената им компетентност~~, да решават въпросите, свързани със:

1. общинското имущество, общинските предприятия, общинските финанси, ~~имущества~~, общинската администрация;

2. устройството и развитието на територията на общината и на населените места в нея;

3. образоването - предучилищно възпитание, начално, основно и средно образование;

4. здравеопазването - амбулаторно-поликлинично и болнично обслужване, здравна профилактика, медико-социални грижи и санитарно-хигиенни дейности;

5. културата - читалища, театри, оркестри, библиотеки, музеи и музейни сбирки, самодейност, ритуали, местни традиции и обичаи;

6. благоустройстването и комуналните дейности - водоснабдяване, канализация, електрификация, топлофикация, телефонизация, улици и площици, паркове, градини, улично осветление, зеленелняване, корекция на реки и дерета, третиране на битови отпадъци, общински транспорт, общински бани, перални, ~~хатели~~, гаражи и гробища;

7. социалното подпомагане - социални грижи и социални помощи, социално жилищно задоволяване и други социални дейности с общинско значение;

8. опазването на околната среда и рационално използване на природните ресурси с общинско значение;

9. поддържането и опазването на културни, исторически и архитектурни паметници с общинско значение;

10. развитието на спорта, отдиха и туризма с общинско значение;

11. грижи за децата и младежта;

12. инвестиционната политика на общината.

(2) Законът създава условия и гарантира изпълнението на правомощията по ал. 1.

Чл. 12. Всяка община носи името на населеното място, което е нейн административен център.

Чл. 13. Жители на общината са всички граждани, които живеят на територията ѝ и са записани в регистрите на населението.

Чл. 14. Общината е юридическо лице и има право на собственост и самостоятелен общински бюджет.

Чл. 15. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) Общинският съвет може да създава служби на общинската администрация в отделни кметства и населени места, райони и квартали.

Чл. 16. Общините могат да определят свои символи и почетни звания съобразно закона.

Чл. 17. (1) (Предишен текст на чл. 17 – ДВ, бр. 65 от 1995 г.) Гражданите участват в местното самоуправление, като решават непосредствено чрез общи събрания, референдуми или по друг начин въпроси от местен характер или чрез избраните от тях органи, които формират и провеждат местната политика в съответствие с интересите на населението.

(2) (Нова - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) Местен референдум се произвежда по въпроси, свързани с провеждането на политиката на общината по чл. 11. Решението за провеждането му се взема от общинския съвет с мнозинство повече от половината от общия брой на съветниците.

(3) (Нова - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) Местен референдум и общо събрание на населението се свикват и произвеждат при условия и по ред, определени със закон.

(4) (Нова - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) Разходите за произвеждане на местен референдум и общо събрание се поемат от общинския бюджет.

(5) Разходите за произвеждане на местен референдум по инициатива на държавен орган се поемат от държавния бюджет.

Глава трета

ОБЩИНСКИ И РАЙОНЕН СЪВЕТ

(Загл. изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.)

Чл. 18. (1) (Предишен текст на чл. 18 – ДВ, бр. 65 от 1995 г.) Общинският съвет е орган на местното самоуправление и се избира от жителите на общината при условия и по ред, определени от закона.

(2) (Нова - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) Общинският съвет се състои от избраните общински съветници.

(3) (Нова - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) Районният съвет се състои от избраните районни съветници.

Чл. 19. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) (1) Броят на общинските съветници се определя както следва:

1. при население на общината до 5000 души - 11 съветници;
2. при население на общината до 10 000 души - 19 съветници;
3. при население на общината до 20 000 души - 25 съветници;
4. при население на общината до 30 000 души - 29 съветници;
5. при население на общината до 50 000 души - 39 съветници;
6. при население на общината до 100 000 души - 45 съветници;
7. при население на общината над 100 000 души - 51 съветници;
8. за Столичната община - 61 съветници.

- (2) Броят на районните съветници се определя както следва:
1. при население на района до 50 000 души - 11 съветници ;
  2. при население на района до 100 000 души - 15 съветници ;
  3. при население на района над 100 000 души - 19 съветници .

(3) Отнасянето на общините и районите към съответните групи по ал. 1 и 2 се извършва в съответствие с броя на населението в тях, въз основа на регистрите за населението, водени от общинските администрации.

Чл. 20. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) (1) Общинският съвет опреде-

ля политиката за изграждане и развитие на общината във връзка с осъществяването на дейностите по чл.11, както и на други дейности, определени със закон.

(2) Районният съвет подпомага общинския съвет, като решава въпросите, свързани с ежедневните потребности на населението по местоживеещие, с административното обслужване на физически и юридически лица, с благоустройстването и хигиенизирането на територията на района.

Чл. 21. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) (1) Общинският съвет:

1. създава постоянни и временни комисии и избира техните членове;

2. утвърждава структурата, общата численост и средната работна заплата на общинската администрация по предложение на кмета на общината;

3. избира и освобождава председателя на общинския съвет;

4. избира и освобождава заместник-кметове по предложение на кмета на общината;

5. определя размера на трудовите възнаграждения на кметовете в рамките на действащата нормативна уредба;

6. приема годишния бюджет на общината, осъществява контрол и приема отчета за изпълнението му;

7. определя размера на местните ~~и/или~~ такси в граници, предвидени със закон;

8. приема решения за придобиване, управление и разпореждане с общинско имущество и определя конкретните правомощия на кмета на общината, районните съвети и кметовете на райони и кметства;

9. приема решения за създаване, преобразуване и прекратяване на търговски дружества с общинско имущество и определя представителите на общинския съвет и/или общинската администрация в тях;

10. приема решения за ползване на банкови кредити, за предоставяне на безликовни заеми и за емитиране на облигации при условия и по ред, определени със закон;

11. приема решения за създаване и одобряване на общи и подобни градоустройствени планове за територията на общината или за части от нея;

12. приема стратегии, прогнози, програми и планове за развитие на общината;

13. определя изисквания за дейността на физическите и юридическите лица на територията на общината, които произтичат от екологичните, историческите, социалните и другите особености на населените места, както и от състоянието на инженерната и социалната инфраструктура;

14. приема решения за създаване и за прекратяване на общински фондове и за управлението на имущество им;

15. приема решения за участие на общината в сдружения на местни власти в страната и чужбина и определя представителите на общинския съвет и/или общинската администрация в тях;

16. създава райони и кметства при условия и по ред, определени със закон;

17. прави предложения за административно-териториални промени, засягащи територията и границите на общината;

18. приема решения за именуване и преименуване на улици, площади, паркове, инженерни съоръжения, вилни зони, курорти и курортни местности и други обекти с общинско значение;

19. обсъжда и приема решения по предложения на районни съвети, кметове на райони и кметства по въпроси от своята компетентност;

20. приема решения за произвеждане на референдуми и общи събрания на населението по въпроси от своята компетентност;

21. одобрява символ и печат на общината;

22. удостоява с почетно гражданство български и чуждестранни граждани.

(2) Общинският съвет решава и други задачи с местно значение, които са му възложени със закон или не са от изключителната компетентност на други органи.

(3) Общинският съвет приема правилник за организацията и дейността на общински съвет и общинската администрация, с който се уреждат въпросите, свързани с организацията и функционирането на общинския съвет и неговите комисии, на районните съвети, на общинската администрация, сдружаването на общината, както и всички въпроси, изрично посочени в този закон.

Чл. 21а. (Нов - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) (1) Районният съвет:

1. създава постоянни и временни комисии и избира техните членове;

2. определя структурата на общинската администрация за райони;

на рамките на общата структура на общината;

3. приема програми и планове за реализация на общинската политика в частта ѝ за района;

4. приема решения относно стопанисването на предоставеното му от общинския съвет общинско имущество;

5. осъществява контрол по разходоването на средствата по бюджета на общината в частта за района.

(2) Районният съвет изпълнява и други функции, възложени му с правилника по Чл. 21, ал.3.

Чл. 22. (1) (Доп. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) Общинският съвет приема правилници, наредби, решения и инструкции по въпроси от местно значение, ~~които са изпълнявани в общината~~.

(2) Актовете на общинския съвет се обнародват в Държавен вестник, 8 случаите, когато това е предвидено със закон. В останалите случаи те се обявяват на населението на общината при условия и по ред, определени в Правилника по чл. 21, ал. 3.

(3) (Ал. 2 се отменя, пребишина ал. 3, изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г., бр. 33 от 1998 г.) За нарушаване на наредбите могат да се предвидят наказания глоба в размер до 5 000 000 лв., при повторно нарушение и временно лишаване от правото да се упражнява определена професия или дейност.

(4) (Предишина ал. 4 - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) Наказателните постановления се издават от кмета на общината или от негов заместник въз основа на акт, съставен от дължностни лица, посочени в наредбата.

(5) (Предишина ал. 5 - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) Административноказателното производство се осъществява по реда на Закона за административни нарушения и наказания.

Чл. 23. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) (1) Общинският и районният съвет се свикват на първо заседание от председателя на общинската избирателна комисия в 14-дневен срок от избирането им. Първото заседание на съвета се провежда в единмесечен срок от решението на избирателната комисия за обявяване на резултата от изборите за общински и районни съветници.

(2) Общинският съвет се свиква на заседание от неговия председател:

1. по негова инициатива;

2. по искане на една трета от общинските съветници;

3. по искане на една пета от избирателите на общината;

4. по искане на кмета на общината

5. по искане на областния управител в случаите определени със закон.

(3) Районният съвет се свиква на заседание от неговия председател:

1. по негова инициатива;

2. по искане на една трета от районните съветници;

3. по искане на една пета от избирателите на района;

4. по искане на кмета на общината .

(4) В случаите на т. 2, 3 и 4 на ал. 2 и 3 председателят е длъжен да насочи заседание в седемдневен срок от внасяне на искането. След изтичане на този срок заседанието се свиква от вносителя на искането ~~или от председателя~~.

Чл. 24. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) (1) Общинският и районният съвет избират от своя състав председател на съвета. Изборът се провежда с тайно гласуване. За избран се смята кандидатът, който е получил по-вече от половината от гласовете от общия брой на съветниците.

(2) При отсъствие на председателя на съвета, при обаждане на гейността му, както и при пресрочно прекратяване на правомощията му до избирането на нов представител, гейността на съвета се ръководи от избран съветник, или от заместник-председател, ако Правилника по чл. 21, ал. 3 предвижда избирането на такъв. Лицето заместващо председателя на съвета има неговите права за времето, през което го замества.

Чл. 25. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) Председателят на съвета:

1. свиква съвета на заседание;

2. ръководи подготовката на заседанието на съвета;

3. ръководи заседанието на съвета;

4. координира работата на постоянните комисии;

5. подпомага съветниците в тяхната дейност;

6. представлява съвета пред външни лица и организации;

Чл. 26. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) Общинският съвет може да определя възнаграждение на председателя в зависимост от големината на общината и обема на работата, която извършва.

Чл. 27. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) (1) Общинският съвет се свиква на заседание не по-малко от шест пъти годишно.

(2) Заседанието на общинския и районния съвет са законни, ако

присъстват повече от половината от общия брой на съветниците.

(3) Решенията на общинския и районния съвет се вземат с явно гласуване с мнозинство повече от половината от присъстващите съветници. Съветът може да реши гласуването да бъде и тайно.

(4) Решенията на общинския съвет по чл.21, ал.1, т. 1, № 3, № 6, № 8, 9, 10, 16, 17 и 20 се вземат с мнозинство повече от половината от общия брой на съветниците.

(5) Решенията се обявяват на населението.

Чл. 28. (Доп. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) Заседанията на общинския и районния съвет са публични. Съветът може да реши някои от заседанията да се проведат при закрити врати.

Чл. 29. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) За всяко заседание на общинския и районния съвет се води протокол. Съветниците имат право в седемдневен срок от деня на заседанието да прегледат протокола и да поискат поправки в него. При спор въпросът се решава от съвета на следващото заседание.

Чл. 29 а. (Нов - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) Общинският съвет няма самостоятелен щат. Неговата дейност се подпомага и осигурява от общинската администрация по рег определен в Правилника по чл. 21, ал. 3.

Глава четвърта

ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИК

Чл. 30. (1) Пълномощията на общинския съветник възникват от деня на избирането му и се прекратяват с изтичането на срока на пълномощията на общинския съвет.

(2) Законността на избора на общинския съветник може да се обжалва пред окръжния съд в 14-дневен срок от деня на избора.

(3) Пълномощията на общинския съветник се прекратяват предсрочно:

1. при поставяне под запрещение;
2. когато съветникът е осъден с влязла в сила присъда на лишаване от свобода;
3. (изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) при подаване на оставка пред общинския съвет;
4. (изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) при избирането му за народен представител, министър или областен управител, при назначаването му за зам. министър, или за зам.областен управител, при избирането му за кмет, заместник-кмет или при назначаването му на щатна длъжност в съответната общинска или областна администрация;

5. (изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) при трайна невъзможност или системно неизпълнение на задълженията си за повече от три месеца, при нарушаване на клетвата по чл. 32, ал.1, с решение на общинския съвет, прието с мнозинство повече от половината от общия брой на съветниците при условия и по рег определен в Правилника по чл. 21, ал. 3;

6. при смърт;

7. (нова - ДВ, бр. 154 от 1998 г.) при извършване на административно-териториални промени, водещи до промяна на местожителството;

8. (нова - ДВ, бр. 154 от 1998 г.) при извършване на административно-териториални промени, водещи до закриване на общината;

(4) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) Решението по ал. 3, т. 5 може да се обжалва пред окръжния съд в 14-дневен срок.

(5) (Нова - ДВ, бр. 65 от 1995 г., изм. бр. 154 от 1998 г.) Предсрочно прекрязване на пълномощията по ал.3, т.1, 2, 3, 4, 6, 7 и 8 се обявява пред общински съвет от неговия председател.

Чл. 31. (Отм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.)

Чл. 32. (1) На първото заседание общинският съветник полага следната клетва:

„Заклевам се в името на Република България да спазвам Конституцията и законите на страната и във всичките си действия да се ръководя от интересите на гражданите от ..... община и да работя за тяхното благодеенствие“.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) Общински съветник, който не положи клетва по неуважителни причини и не подпише клетвена декларация в 45-дневен срок от решението на избирателната комисия, загубва мандата си.

(3) (Нова - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) Решението на общинския съвет по ал. 2 може да бъде обжалвано в 14-дневен срок пред окръжния съд, а за София - Софийския градски съд, който разлежда и се произнася по жалбата в тридневен срок. Решението на съда е окончателно.

Чл. 33. (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) Общинският съветник има право:

1. да бъде избиран в състава на постоянни и временни комисии

на съвета;

2. да предлага включването в дневния ред на заседанията на общински съвет разглеждането на въпроси от компетентността на съвета и да внеса проекти за решения;

3. да участва в обсъждането и решаването на всички въпроси от компетентността на съвета;

4. (изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) да отправя питания към кмета. На питането се отговаря устно или писмено на следващото заседание, освен ако съветът реши друго.

5. (отм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.)

(2) (Нова - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) Държавните органи, юридически лица и другите организации са длъжни да оказват съдействие на общинския съветник, както и да му предоставят сведения и документи, които са му необходими във връзка с дейността му на съветник, освен когато те съставляват държавна или служебна тайна по закон.

Чл. 34. (1) Общинският съветник получава служебен отпуск за времето, през което е зает във връзка с дейността си на съветник, по ред, определен с Правилника за работата на съвета.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) Общинският съветник получава пълния размер на трудовото си възнаграждение за времето, когато е участвал в заседания на съвета или на постояннa комисия. Средствата на работодателя се възстановяват от общинския бюджет. Общинският съветник, [REDACTED] получава средства по вид и в размер, определени с правилника по Чл. 21, ал. 3.

(3) Пътните и други разноски, направени от общинския съветник във връзка с работата му в съвета, се поемат от общинския бюджет.

Чл. 35. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) Трудовото правоотношение с общинския съветник не може да бъде прекратявано през времето на неговия мандат в случаите на чл. 328, ал. 1, точки 2, 3 и 4 и Чл. 328а от Кодекса на труда.

Чл. 36. Общинският съветник е длъжен:

1. да присъства на заседанията на общинския съвет и на постоянните комисии, в които е избран, и да участва в решаването на разглежданите въпроси;

2. да поддържа връзки с избирателите и да ги информира за дейността и решенията на общинския съвет.

Чл. 37. Общинският съветник не може да участва при вземане на

решения, когато се отнасят до негови лични интереси или до интереси на съпруг и роднини по права линия и по сребрена линия до четвърта степен включително.

Чл. 37а. (Нов - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) Разпоредбите по тази глава се прилагат и по отношение на районните съветници.

Чл. 376. (Нов - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) По решение на общото събрание на населението в кметствата могат да бъдат избирани кметски съветници при условия и по ред, определени с правилника по Чл. 21, ал. 3. Те подпомагат кмета при изпълнение на функциите му по Чл. 46.

Глава пета

КМЕТОВЕ И ОБЩИНСКА АДМИНИСТРАЦИЯ

Чл. 38. (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) Орган на изпълнителната власт в общината е кметът на общината.

(2) (Нова - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) Кметът на общината, както и кметовете на райони и кметства се избират пряко от населението при условия и по ред, определени със закон.

(3) Кметовете полагат клетвата по чл. 32, ал. 1 след избирането им на първото заседание на общинския съвет.

Чл. 39. (1) (Предишен текст на чл. 39, изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) По предложение на кмета общинският съвет избира с тайно гласуване един или повече заместник-кметове.

(2) Лице, избрано за заместник-кмет има правата по чл. 46 от Закона за местните избори.

(3) (Нова - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) При предсрочно прекратяване пълномощията на кмета или при трайна невъзможност повече от един месец да изпълнява функциите си, когато няма заместник-кмет, такъв се избира по предложение на съветниците.

Чл. 40. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) Функциите на кмет на населеното място, което е център на общината, се изпълняват от кмета на общината.

Чл. 41. (1) За кмет на общината може да бъде избрано лице, кое то има най-малко средно образование, а за заместник-кмет на общината - висше образование.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) Кметовете на общини и райони

участват в заседанията на съответния общински или районен съвет с право на съвещателен глас.

(3) (Нова - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) Кметовете на райони и кметства могат да участват в заседанията на общинския съвет с право на съвещателен глас. Те се изслушват задължително при обсъждане на въпроси, отнасящи се до съответните кметства или райони.

Чл. 42. (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) Пълномощията на кметовете се прекратяват предсрочно:

1. при подаване на оставка пред общинския съвет;
2. (изм. - ДВ, бр. 90 от 1996 г.) при трайна невъзможност или при системно неизпълнение на функциите си за повече от шест месеца - след решение на общинския съвет с мнозинство не по-малко от две трети от общия брой съветници. При невъзможност да се приеме решение по този ред общинският съвет може да реши с мнозинство не по-малко от две трети от общия брой на съветниците да се проведе референдум за прекратяване пълномощията на кмета.
3. при влизане в сила на присъда, с която е наложено наказание лишаване от свобода за умишлено престъпление;

4. при смърт;

5. (нова - ДВ, бр. 154 от 1998 г.) при извършване на административно-териториални промени, водещи до промяна на местоживеещето в общината или кметството;

6. (нова - ДВ, бр. 154 от 1998 г.) при извършване на административно-териториални промени, водещи до закриване на общината, района или кметството;

(2) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) При предсрочно прекратяване на пълномощията на кмета на общината функциите му до произвеждането на избори се поемат от заместник-кмета, а когато заместниките са повече от един - от заместник-кмета, определен с решение на общинския съвет.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) При прекратяване на пълномощията на кмет на район или кметство по решение на общинския съвет се назначава временно изпълняващ длъжността до произвеждане на избори.

(4) (Отм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) Предсрочното прекратяване на правомощията на кметовете се обявява от съответната избирателна комисия.

(5) Кметовете на общини, райони и кметства не могат да бъдат

отстранявани от длъжност по време на мандата им, освен с решение на съда в случаите, когато срещу тях е подвиднато обвинение за умишлено престъпление, за което се предвижда наказание лишаване от свобода, докато трае разследването, но за не повече от два месеца.

Чл. 43. (1) Кметът на общината назначава безсрочно секретар на общината.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) Секретарят на общината трябва да бъде лице с висше образование. ~~Секретарят на общината не е член на избирателните списъци~~

- (3) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) Секретарят на общината:
1. организира дейността на общинската администрация;
  2. отговаря за условията на работа и квалификацията на служителите на общината и за организационно-техническото обзавеждане на службите;
  3. организира деловодството, документооборота в общината и общински архив;
  4. отговаря за дейността на службите по гражданска регистрация и административно обслужване;
  5. отговаря за поддържане в актуално състояние на избирателните списъци в общината;
  6. следи за изготвянето и обнародването на актовете на общината;
  7. отговаря за работата с жалбите и предложениета на граждани;
  8. подготвя и организира местните референдуми;
  9. изпълнява и други функции, делегирани му със заповед на кмета на общината.
- Чл. 44. (1) Кметът на общината:
1. ръководи цялата изпълнителна дейност на общината;
  2. насочва и координира дейността на специализираните изпълнителни органи;
3. (изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) назначава и освобождава от длъжност началниците и служителите в общинската администрация с изключение на тези по Чл. 46, ал.1, т. 4, налага предвидените от закона дисциплинарни наказания;
4. (изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) отговаря за опазването на общес-

твения ред, като за осигуряването му издава писмени заповеди, задължителни за началниците на съответните полицайски служби;

5. организира изпълнението на общински бюджет;

6. организира изпълнението на дългосрочните програми;

7. (гол. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) организира изпълнението на решението на общинския съвет и се отчита пред него за това;

8. организира изпълнението на задачите, които простичат от законите, от актовете на президента на републиката и на Министерския съвет;

9. (изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) възлага изпълнението на свои функции на заместник кметовете и секретари на общината, на кметовете на кметствата и районите, координира и осъществява контрол за целесъобразността и законосъобразността при тяхното изпълнение. Осъществява контрол по законосъобразността на актовете и действията на кметовете при изпълнение на техните правомощия по Чл. 46, ал.1;

10. поддържа връзки с политическите партии, обществените организации и движения, както и с други органи на местното самоуправление в страната и в чужбина;

11. (нова - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) организира и провежда дейността по защитата на населението при бедствия и аварии;

12. (нова - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) подписва одобрението от общинския съвет общи и поддробни градоустройствени планове, организира тяхното изпълнение и прилагане, одобрява техни изменения и допълнения;

13. (нова - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) изпълнява функциите на длъжностно лице по гражданско състояние. Той може да възлага тази функция с писмена заповед на кметовете на райони и кметства, на ръководителите или служители от общинските предприятия по чл. 53, т. 3 от Закона за общинската собственост, както и на други длъжностни лица от общинската администрация;

14. (нова - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) представлява общината пред физически и юридически лица и пред съда;

15. (нова - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) осигурява организационно-техническо обслужване на общинския съвет;

16. Назначава и освобождава ръководителите на здравните, образователните, социалните и културни заведения и други звена на издръжка от общинския бюджет.

(2) В изпълнение на своите правомощия кметът на общината из-

дава заповеди.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) Заповедите по ал. 1, т. 4 могат да се обжалват от началниците на съответните полицайски служби пред областния управител в тридневен срок, като обжалването не спира изпълнението. Заповедите на областния управител са съгласуват с министъра на вътрешните работи и не подлежат на обжалване.

(4) (Нова - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) Кметът на общината в случаите, определени от закона, изпълнява и функции, възложени му от централни държавни органи.

Чл. 45. (Доп. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) Общинският съвет може да отменя актове на кмета, извършени в нарушение на неговите решения по Чл. 21. Отмяната се извършва на следващото заседание, но не по-късно от два месеца от издаването на акта.

(2) Кметът на общината може да оспори решение на общинския съвет, когато смята, че то противоречи на интересите на общината или нарушава законите. Оспорването трябва да се представи писмено в срок от 7 дни и има отсрочка действие. Ако общинският съвет при повторното разглеждане потвърди решението си, кметът е длъжен да го изпълни или при противоречие със закона да сезира съда. При повторното разглеждане решението се приема с мнозинство повече от половината от общия брой на съветниците.

Чл. 46. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) (1) Кметът на района или кметството:

1. изпълнява бюджета на общината в частта му за района или кметството;

2. организира провеждането на благоустройствени, комунални и други мероприятия;

3. отговаря за стопанисването на определени от общинския съвет обекти на общинската собственост;

4. назначава и освобождава служителите от общинската администрация, които подпомагат неговата дейност, в съответствие с утвърдената от общинския съвет структура;

5. приема мерки за подобряване и възстановяване на околната среда и организира охраната на полските имоти;

6. води регистри на населението и за гражданско състояние;

7. осигурява извършването на административни услуги на физически и юридически лица;

8. (гол. – ДВ, бр. 122 от 1997 г.) осигурява спазването на обществения ред; има правомощия по чл. 68, 70, 73, 74, 76, 78 и 80 от Закона на Министерството на вътрешните работи, на съответната територия до пристигане на полицейския орган;

9. организира и ръководи защитата на населението при бедствия и аварии;

10. представлява района или кметството пред населението, пред обществени и политически организации и пред други райони или кметства.

(2) На кметовете на райони и кметства могат да бъдат възлагани и други функции със закон или друг нормативен акт, както и с правилника по Чл. 21, ал. 1 в зависимост от конкретните особености на общината, районите или кметства.

(3) В изпълнение на своите правомощия кметовете на райони и кметства издават заловеби.

(4) Кметът на общината отнема незаконосъобразните заловеби на кметовете на райони и кметства.

Чл. 47. Служителите в общинската администрация имат статут на държавни служители.

Глава шеста

ПОСТОЯННИ КОМИСИИ НА ОБЩИНСКИЯ СЪВЕТ

Чл. 48. (1) Общинският съвет избира от състава на съветници те постоянни и временни комисии

(2) В работата си комисиите могат да привличат външни лица като експерти и консултантси.

Чл. 49. (1) Постоянните комисии имат за задача:

1. да проучват потребностите на населението в съответната област и да правят предложения за решаване на проблемите;

2. да подпомагат общинския съвет при подготовката на решения по въпроси, внесени за обсуждане и решаване;

3. да осъществяват контрол за изпълнение на решенията на общинския съвет.

Национално сдружение на общините в Република България – ЗИДЗМСМА-проект

Чл. 50. По разглежданите въпроси комисиите приемат становища, предложения и препоръки, които се предават общинския съвет

[REDACTED]

Глава седма

ИМУЩЕСТВО И ФИНАНСИ НА ОБЩИНАТА

Чл. 51. (1) Общината има право на собственост, чийто обхват и начин на придобиване се определят със закон.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г., отм., бр. 33 от 1998 г.).

(3) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) Общината може да осъществява стопанска дейност, да създава общински предприятия и да участва в съвместни форми на стопанска дейност при условия и по ред, определени със закон.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) Общината може да влага в стопанска дейност имоти и свободни парични средства с изключение на целевите субсидии от държавния бюджет.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.) Общината може да участва само в такива форми на стопанска дейност, в които отговорността му не надвишава размера на дълговото му учащие.

Чл. 52. (1) Общинският съвет съставя самостоятелен бюджет на общината, извън републиканския, на основата на собствени приходоизточници и субсидии от държавата, разпределени между общините по критерии, определени със закон.

(2) (Отм. – ДВ, бр. 33 от 1998 г.)

(3) (Отм. – ДВ, бр. 33 от 1998 г.).

(4) Общината има право да емитира облигации.

(5) Общината има право да ползва кредити за разходи от общинския бюджет, които да са изплатени в същия финансова година.

(6) Надлежищият процент на представителя на общината кредити се определя от общинския съвет.

Чл. 53. (Отм. – ДВ, бр. 33 от 1998 г.).

Чл. 54. (1) Разходите на общината се правят за изпълнение на задачите по чл. 11 и други дейности от местно значение, както и за изпълнение на външни кредити.

нение на държавни функции.

(2) Разходите за изпълнение на държавни функции се покриват от републиканския бюджет.

(3) Общинският съвет може да подпомага с финансови средства общински и други предприятия, чиято дейност е свързана със задоволяване потребностите на населението.

Чл. 55. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г., отм., бр. 33 от 1998 г.).

Чл. 56. (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г., отм., бр. 33 от 1998 г.).

Чл. 57. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г., отм., бр. 33 от 1998 г.).

Чл. 58. (Отм., бр. 33 от 1998 г.).

Глава осма

ОКОЛИЯ

(Отм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.)

Чл. 59 - Чл. 67. (Отм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.)

Глава девета

ОБЛАСТ

(Изм. - ДВ, бр. 24 от 1995 г., бр. 65 от 1995 г., отм. бр. 130 от 1998 г.)

Чл. 68. - 73 (Отм. - ДВ, бр. 130 от 1998 г.)

Глава десета

АДМИНИСТРАТИВНО-ТЕРИТОРИАЛНИ ПРОМЕНИ

(Отм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.)

Глава единадесета

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Този закон влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“.

§ 2 - 4 (Отм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г.)

§ 5. Този закон отменя:

1. Закона за народните съвети (обн., Изв., бр. 95 от 1951 г.; изм., бр. 60 и 68 от 1953 г., бр. 100 от 1955 г., бр. 3, 37 и 54 от 1956 г., бр. 30, 71 и 74 от 1957 г., бр. 90 от 1958 г., бр. 22 от 1959 г.; ДВ, бр. 47 от 1964 г., бр. 54 от 1969 г., бр. 35 от 1972 г., бр. 32 от 1977 г., бр. 97 от 1978 г., бр. 52 и 65 от 1980 г., бр. 97 от 1987 г., бр. 72 и 88 от 1990 г.).

2. Правилника за наредбите по Чл. 12а от Закона за народните съвети (обн., ДВ, бр. 3 от 1965 г.; изм., бр. 39 от 1978 г.).

3. Наредбата за прилагане на Чл. 41 от Закона за народните съвети относно заплащане трудово възнаграждение и командировочни пари на съветниците и членовете на постоянните комисии (обн., ДВ, бр. 64 от 1966 г.; изм., бр. 60 от 1980 г.).

4. Закона за създаване на административно-териториални единици - области (обн., ДВ, бр. 65 от 1987 г.; изм., бр. 45 от 1989 г.).

5. Закона за народните представители и народните съветници относно правния статут на общинските съветници в частта му за общинските съветници (обн., ДВ, бр. 32 от 1977 г.; изм., бр. 72 от 1981 г., бр. 27 и 87 от 1986 г.).

6. Указ за поръченията на избирателите (ДВ, бр. 12 от 1978 г.).

7. Указ N 296 за правомощията на районните народни съвети по Чл. 5, ал. 4 от Закона за народните съвети (ДВ, бр. 19 от 1979 г.).

§ 6. Изменения в други закони:

1. В Закона за собствеността (обн., изв., бр. 92 от 1951 г.; изм., бр. 12 от 1958 г., бр. 90 от 1960 г.; ДВ, бр. 99 от 1963 г., бр. 26 и 27 от 1973 г., бр. 54 и 87 от 1974 г., бр. 55 от 1978 г., бр. 36 от 1979 г., бр. 19 от 1985 г., бр. 14 и 91 от 1988 г., бр. 38 от 1989 г. и бр. 31 от 1990 г.) Чл. 6 се изменя, както следва:

„б. Държавна собственост е имуществото, обявено от Конституцията и законите за изключителна нейна собственост, както и имуществото, което тя придобива.“

Общинска собственост в имуществото:

1. предоставено със закон в собственост на общините или включено в уставния фонд на общинските фирми;
  2. придобито със средства от общинския бюджет или със средства по извънбюджетна сметка на общината;
  3. изградено с доброволен труд и парични средства на населението;
  4. придобито със заеми, получени и изплащани от общината;
  5. подарено или завещано на общинския съвет или отделните селища;
  6. възстановено чрез реституция;
  7. преотстъпено безвъзмездно от държавата;
  8. прехвърлено в собственост на общините съгласно преходните разпоредби на този закон."
2. В Закона за Министерството на вътрешните работи (обн., ДВ, бр. 57 от 1991 г., изм., бр. 77 от 1991 г., бр. 109 от 1993 г., бр. 49 от 1994 г.) се създава следният нов Чл. 13а;

„Чл.13 а. Взаимоотношенията на столичната и регионалните дирекции на Министерството на вътрешните работи и на районните и полицейски управления с областните управители, околовръстните управители и кметовете се уреждат със Закона за местното самоуправление и местната администрация и Закона за полицията.“

§ 7. (1) С влизане в сила на този закон преминават в собственост на общините и следните държавни имоти:

1. водоизточниците, включително подземните и минералните води, които се ползват само от съответната община, заедно с водовземните съоръжения и довеждащите мрежи и съоръжения;
2. язовири, езера и принадлежащи към тях плажове, карieri за инертни и други материали от местно значение;
3. незастроени парцели и имоти в селищните територии, предназначени за жилищно строителство, обществени, благоустройствени и комунални мероприятия, придобити чрез отчуждателно производство, с изключение на подлежащите на въръщане на предишните им собственици;
4. (изм. - ДВ, бр.49 от 1995 г.) местните птища, улици, булевардите, площадите, обществените паркинги в селищата и зелените площи за обществено ползване;
5. жилищните обекти, изградени по реда на Чл. 117 от Закона за

териториално и селищно устройство, за оборотни жилища или за социални мероприятия, включително за отдаване под наем на социално слаби семейства;

6. обектите на общинската инфраструктура с местно значение, предназначени за административните потребности на общините, както и за здравно, образователно, културно, търговско, битово, спортно или комунално обслужване;

7. мрежите и съоръженията на техническата инфраструктура на транспортната, енергийната, водоснабдителната, канализационната, съобщителната и инженерно-защитната система, които обслужват само територията на съответната община и не са включени в уставния фонд на търговски дружества.

(2) (Нова - ДВ, бр.49 от 1995г.) Не преминава в собственост на общините имотът по ал.1, което е включено в капитала, уставния фонд или се води по баланса на търговско дружество, фирма, предприятие с държавно имущество.

§ 8. Изпълнението на този закон се възлага на председателя на Министерския съвет.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

по

**Закона за изменение и допълнение на Закона за
местното самоуправление и местната администрация
(ДВ, бр. 65 от 21 юли 1995 г.)**

§ 52. В Закона за Министерството на вътрешните работи (обн., ДВ, бр. 57 от 1991 г., изм., бр. 77 от 1991 г., бр. 109 от 1993 г., бр. 49 от 1994 г.) Чл. 13а се изменя така:

„Чл.13 а. Взаимоотношенията на съответните полицейски служби с областните управители и кметовете се уреждат със Закона за местното самоуправление и местната администрация и със Закона за национална полиция.“

§ 53. В Закона за административното производство (обн., ДВ, бр. 90 от 1979 г.; изм., бр. 9 от 1983 г., бр. 26 от 1988 г., бр. 94 от 1990 г., бр. 25 и 61 от 1991 г. и бр. 19 от 1992 г.) Чл. 6 се изменя така:

1. В ал.4 думите „ал. 2“ се заличават;

2. Създава се ал. 5:

„(5) В случаите по ал. 4 актовете, свързани с управление на държавна собственост, се издават от областните управители.“

§ 54. В Закона за нормативните актове (ДВ, бр 27 от 1973 г.) се правят следните изменения:

1. В Чл. 7, ал.1 след думата „държавни“ се добавя „и местни“;

2. В Чл. 8 думата „народен“ се заменя с „общински“, а думите „в областта на изпълнително-разпоредителната дейност на съвета“ се заличават.

§ 55. В Закона за опазване на селскостопанското имущество (обр., ДВ, бр. 54 от 1974 г.; изм., бр. 22 от 1976 г., бр. 36 от 1979 г., бр. 28 от 1982 г., бр. 45 от 1984 г.) се правят следните изменения:

1. Член 8 се изменя така:

„Чл.8.(1) Кметовете на общините организират, ръководят и контролират опазването на селското имущество на територията на общината.

(2) Кметовете на райони или кметства организират опазването на селскостопанското имущество на територията на района или кметството, организират и ръководят полската охрана, издирват нарушителите, налагат административни наказания и вземат мерки за възстановяване на вредите.“

2. В Чл. 9, ал. 2 се отменя.

3. В Чл. 19 думите „общински народен съвет и кметствата на по-големите населени места, определени с писмена заповед на председателя на изпълнителния комитет на съответния общински (районен) народен съвет“ се заменят с „кметството или района“.

4. В глава осма „Административно наказателни разпоредби“ глобите се изменят така: цифрата „5“ се заменя с числото „150“, „20“ с „500“, „30“ с „800“, „40“ с „1000“, „50“ с „1500“, „100“ с „2500“, „200“ с „5000“, „300“ с „8000“, „400“ с „10 000“, „500“ с „15 000“.

5. Параграф 1 от допълнителни разпоредби се отменя.

6. Навсякъде в закона думите:

a) "председателят на изпълнителния комитет на общинския (районния) народен съвет" и "председателят на изпълнителния комитет на общинския (районния) народен съвет" се заменят съответно с „кметът на района или кметството“ и „кмета на района или кметството“.

b) "Националният аграрно-промишлен съюз" и "председателят на

Централния съвет на Националния аграрно-промишлен съюз" се заменят съответно с „Министерството на земеделието и хранителната промишленост“ и „министърът на земеделието и хранителната промишленост“;

в) „Министерството на горите и горската промишленост“ се заменят с „Комитетът по горите“, а „министъра на горите и горската промишленост“ с "председателя на Комитета по горите";

г) "председателят на изпълнителния комитет на общинския народен съвет" се заменят с „кметът на общината“;

д) "изпълнителните комитети на общинските народни съвети" се заменят с „кметовете на общините“;

е) "окръжните народни съвети" и „окръжният народен съвет“ се заменят съответно с „общинските администрации“ и „общинската администрация“.

§ 56. Съществуващите при влизането в сила на този закон щатни бройки към общинските съвети се закриват с прекратяване мандата на общинските съвети, избрани на 13 октомври 1991 г.

Преходни и заключителни разпоредби

**към Закона за изменение и допълнение на
Закона за местното самоуправление и местната администрация (ДВ, бр от 1999 г.)**

§ 27. В чл. 32 на Закона за администрацията ал. 2 се изменя така:

„(2) Областният управител може да отменя административни актове на кметовете на общини при условията и по реда на Закона за административното производство. Той може да спира изпълнението на незаконосъобразни нормативни актове на общинските съвети като ги отнася пред Върховния административен съд в сроковете и по реда предвидени в Закона за върховния административен съд. В случаите изрично посочени в закон той може да спира изпълнението на незаконосъобразните общи административни актове на общинските съвети като ги отнася пред Окръжния съд в сроковете и по реда предвидени в Закона за административното производство.“

§ 28. В чл. 37 на Закона за народната просвета се правят следни-

Национално сдружение на общините в Република България – ЗИДЗМСМА-проект

те изменения и допълнения:

Ал. 4 се отменя;

В ал. 5 накрая се добавя „училища и обслужващи звена“;

В ал. 7 сумите „и обслужващи звена - от началника на инспекто-
рата по образоването, а на директорите на общинските“
се заменя с „, обслужващи звена и“

§ 29. В чл. 9 от Закона за социалното подпомагане ал.4 се изменя
така:

„(4) Ръководителят на общинската служба за социално подпома-
гане се назначава от кмета на община.“

§ 30. В Закона за народното здраве се правят следните изме-
нения:

Ал. 2 на чл. 2 се изменя така:

„(2) Публично здравно заведение се открива, преобразува и закри-
ва от Министерски съвет по предложението на:

общинския съвет, когато публичното здравно заведение об-
служва предимно населението на общината;
съответния министър или ръководител на ведомство, съгласу-
вано с министъра на здравеопазването, когато публично-
то здравно заведение обслужва работещите в система-
та на отбраната, транспорта, бътрешните работи и
Строителните войски;
ректора на висшето медицинско училище, съгласувано с ми-
нистъра на здравеопазването, когато в публичното
здравно заведение се осъществява учебна и научна рабо-
та на съответното висше медицинско училище.“

Т. 1 от ал. 2 на чл. 4а се изменя така:

„1. кмета на община – за публичните здравни заведения по чл.
2, ал. 2, т. 1.“

МОТИВИ

КЪМ Проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за местното самоуправление и местната администрация

Предложението законопроект е подгответ в отговор
на общата воля на членовете на Националното сдру-
жение на общините в Република България /НСОРБ/ да
гадат своя принос за усъвършенстване основния за-
кон за общините. Той е разработен в съответствие
с приетите от Общото събрание на НСОРБ законодателни
приоритети на Сдружението за 1999 г. В него са отразени само онези предложения за промени,
които съвпадат с общата позиция на общините и са
в пълен синхрон с принципите на Европейската харта
за местното самоуправление и препоръките на Конгреса на местните и регионални власти в Европа към
Съвета на Европа.

Целите на законопроекта са:

- създаване на устойчив баланс между права и отговорност
ти на местните власти, чрез прилагане принципите на ев-
ропейското законодателство, особено в сферите на спо-
делена компетентност между държавата и общините;
- спазване принципа, заложен в чл. 6 на Европейската хар-

- та за местно самоуправление: законодателната и изпълнителната власт да вземат мнението на местните власти при планиране или приемане на решения по всички пряко засягащи ги въпроси;
- обвръзка на статута на местните изборни представители с техните правомощия;
  - по-добро регламентиране на случаите на външна намеса и контрол върху дейността на местните власти в съответствие с конституционните принципи;
  - прозрачност и публичност на процесите на осъществяване на местното самоуправление, активно и гарантирано участие на гражданите и неправителствените организации в решаване на въпросите от местно значение;
  - отстраняване на съществуващи слабости на закона, на основата на изводите от практиката по неговото прилагане.

1. По сдружаване на общините

В съответствие с разпоредбите на чл. 137, ал. 1 от Конституцията на Република България, действаща нормативна база предоставя право на общините да се сдружават за постигане на общи цели и решаване на общи проблеми. Същевременно, ал. 2 на същия член обаче императивно постановява, че **законът създава условия за сдружаване на общините**. Това означава, че законовата база следва не само да гарантира право то, но и да създава реали условия за упражняването му от общинските сдружения при защита интересите на техните членове. В подкрепа на това са и изискванията на чл. 4 от Европейската харта за местното самоуправление, които определят, че законодателната и изпълнителната власт следва да взема мнението на местните власти при планиране или приемане на решения по всички пряко засягащи ги въпроси. В съответствие с това са предложени промени в чл. 9 на закона. Те въвеждат изискване за централните власти да предоставят такива проекти на нормативни актове за обсъждане от местните власти, както и задължение за Националното сдружение на общините да

подготвя писмено становище, което да придржува проектите в процеса на тяхното обсъждане и приемане. По този начин ще се постигне желания синхрон в законодателните програми и намерения на органите на централната и местната власт, ще се осигури по-добро отчитане на условията за успешно прилагане на приеманите закони. В тази връзка са и другите предложения за промени, които като цяло отразяват реалните правомощия на национално представителните организации на местните власти от европейските страни.

2. По статута и правомощията на местните изборни представители

По-пълното отчитане на конституционната роля и правомощия на местните изборни представители изисква допълване на условията за несъвместимост с мандата на общински съветник. Законът следва да ограничи възможностите за вътрешна намеса на длъжностни лица, които притежават контролни или други важни управлensки правомощия за външно въздействие върху местните власти. Това се отнася за областните управители и министрите, за техните заместници, както и за народните представители и други.

С оглед повишаване отговорността и ефективната дейност на общинските съвети е предложено намаляване от 6 на 3 месеца на срока за предсрочното прекратяване на мандата на общинските съветници, при неизпълнение на техните задължения или нарушаване на положената клетва. Целесъобразно е законът да изиска реда и условията на тази мярка да бъдат регламентирани в Правилника за работа на общинския съвет.

3. По законовите гаранции за кметовете за препротивно изпълнение на функциите им по време на техния мандат

Този принцип произтича от разпоредбите на Европейската харта на местното самоуправление. Временното отстраняване от длъжност, придобило практика в последно време, след-

ва да бъде ограничено в изрично посочени от закона случаи, за определен срок и само след решение на съда. В този смисъл са и препоръките на Конгреса на местните и регионални власти в Европа към Съвета на Европа, изразени в Резолюция № 45 от 1998 г.

4. По правната възможност за по-голямо вътрешно делегиране на правомощия

Законовата възможност кметовете на общини да делегират свои правомощия по оперативното ръководство и решения на някои въпроси на зам. кметовете и секретари на общини, както и на кметове на кметства е важно условие за подобряване на тяхната работа. По този начин те ще могат да създаднат своята усилия по основни и възлови проблеми за развитието на общината. В същото време това ще позволи по-голяма ангажираност на управленческия екип от общинската администрация, ще подпомогне по-нататъшното развитие на вътрешната децентрализация в общините.

5. По органите, оправомощени да искат свикване на общинския съвет.

Липсата на правна възможност кметът да иска свикване на общински съвет поражда проблеми и затруднява своевременното решаване на отделни въпроси. Правомощието на областния управител в тази област следва да бъде сведено до изрично посочени в закона случаи. По този начин ще бъде спазен принципа за ненамеса на държавните органи в дейността на местните власти, освен когато това не произтича от разпоредби на специализираното законодателство.

6. По обвръзката между права и отговорности за управление на общинските дейности

Разпоредбите в тази насока е необходимо да бъдат хармонизирани с европейското законодателство и с принципите на

Европейската харта за местното самоуправление. За общинските дейности, т.е. това което по закон е вменено като отговорност на общините и им е възложено за финансиране, следва да им се предоставят и съответните права по тяхното управление. Спазването на принципа „който управлява, той и финансира“ ще позволя да се постигне напредък в управлението на така наречената сфера на „споделена“ компетентност между централната и местната власт – образование, социални дейности, здравеопазване и други. На основата на този принцип са формирани и предложените промени в някои регламенти от специализираното законодателство.

7. По контрола върху актовете и действията на органите на местната власт

Съгласно разпоредбите на Конституцията централните държавни органи и техните представители по места осъществяват контрол за законосъобразност върху актовете на органите на местното самоуправление **само** когато това е предвидено със закон. Сегашните разпоредби на Закона за администрацията постановяват, че областните управители осъществяват контрол във всички случаи, което противоречи на конституционния принцип.

Промените в закона следва да гарантират, че областните управители ще могат да упражняват контрол върху административните актове на кметовете на общини само при условията и по реда на Закона за административното производство, т.е. когато се обжалват пред тях. Областните управители да могат да спират изпълнението на незаконосъобразни нормативни актове на общинските съвети и да ги отнасят пред Върховния административен съд в сроковете и по реда, предвидени в Закона за Върховния административен съд. Аналогичен контрол е предвиден за нормативните актове на органите на централната изпълнителна власт. Контроль по общите административни актове на общинските съвети да се осъществява чрез тяхното спиране и отнасяне пред окръжния съд, в случаи, изрично установени в закон.

Предложените промени в други регламенти на закона се основават главно на изводите и породените проблеми от практиката по неговото досегашно прилагане.

Предложените изменения и допълнения В Преходните и заключителни разпоредби целят постигането на ясна и недвусмислена кореспонденция между постановките на ЗМСМА и текстовете на други действащи нормативни разпоредби.

Измененията в ЗМСМА следва да се разглеждат в паралел с предстоящите изменения в **Закона за местните избори**. На проведените форуми, срещи и Общото събрание на НСОРБ се оформи становището, че следва да бъде запазен принципа на прям мажоритарен избор на кметовете на общини и кметства, а така също и да се премине към мажоритарна или смесена система на избор на общински съветници, при запазване на досегашната им численост (или незначително намаляване на състава в някои групи общини). Мажоритарната или смесена система ще гарантира една по-голяма ангажираност на съветниците с проблемите на избирателите, а така също и възможността за по-висок професионализъм и авторитет при избора и издигането на кандидатурите. Запазването на досегашния брой на съветниците осигурява възможност на поширок кръг граждани да участват пряко в управлението и решаването на проблемите от местно значение.